

Plats och tid

Herrljunga kommun, Sämsjön, kl. 15.00-17.50
Ajournering kl. 16.25-16.40, 16.45-16.50

Beslutande

Christina Glad (KV), ordförande
Bengt-Åke Hellstadius (S) tjug. ers. för Bert-Åke
Johansson (S)
Marie Frost (S)
Katarina Andersson (S)
Mikael Norén (L)
Carin Martinsson (M)
Lina Sundberg (M)

Maj Henningsson (KD) tjug. ers.
för Simon Fredriksson (C), §§ 75-77
Simon Fredriksson (C), §§ 78-
94
Gun Carlsson (KV) tjug. ers. för
Jacob Brendelius (SD)
Ove Severin (KD)
Niclas Emanuelsson (C)

Övriga deltagare

Personal

Annica Steneld, förvaltningschef
Mattias Strandberg, nämndsamordnare
Ann-Christin Larsson, rektor, §§ 75-78
Ulf Wedin, projektledare, § 78
Annika Berg Davidsson, medicinskt led-
ningsansvarig skolsköterska, §§ 75-80
Håcan Lundqvist, controller, §§ 79-83
Birgitta Fredriksson, handläggare, §§ 81-83
Erik Thaning, utvecklingsledare

Ej tjänstgörande ersättare

Maj Henningsson (KD), §§ 78-94

Utses att justera

Carin Martinsson (M)

Justeringens
plats och tid

Kommunhuset, Herrljunga, 2019-06-17, kl. 15.30

Under-
skrifter

Sekreterare

Mattias Strandberg

Paragrafer 75-94

Ordförande

Christina Glad (KV)

Justerande

Carin Martinsson (M)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Bildningsnämnden

Sammanträdesdatum

2019-06-10

Datum för
anslags uppsättande

2019-06-18

Datum för
anslags nedtagande

2019-07-10

Förvaringsplats
för protokoll

Bildningsförvaltningen, kommunhuset, Herrljunga

Underskrift

Innehållsförteckning

§ 75 Förändring av dagordningen.....	3
§ 76 Presentation av ny förvaltningschef	4
§ 77 Presentation av ny rektor vid Horsbyskolan F-3	5
§ 78 Information om byggprojektet vid Horsbyskolan.....	6
§ 79 Information om Elevhälsans medicinska insats (EMI).....	7
§ 80 Godkännande av Patientsäkerhetsberättelse 2018	8
§ 81 Månadsuppföljning per 2019-04-30 (tertiäl 1)	9
§ 82 Hantering av bildningsnämndens minskade kommunbidrag.....	11
§ 83 Revidering av regler för skolskjuts.....	12
§ 84 Remiss Kulturstrategi Västra Götaland – och regional kulturplan 2020-2023.....	13
§ 85 Uppföljning av vårdnadshavares skyldighet enligt skollagens bestämmelser om skolplikt.....	14
§ 86 Fastställande av läsårstider 2020/2021	15
§ 87 Fastställande av timplaner för grundskolan.....	16
§ 88 Kvalitetsplan 2019-2022	17
§ 89 Uppföljning enkäter förskola och fritidshem 2019.....	18
§ 90 Revidering av Plan för introduktionsprogram	19
§ 91 Bildningsförvaltningen informerar	20
§ 92 Anmälan av delegeringsbeslut under tidsperioden 2019-05-08 - 2019-06-10.....	21
§ 93 Meddelanden	22
§ 94 Övrigt	23

BN § 75

Förändring av dagordningen

Förslag till beslut

Marie Frost (S) föreslår att följande ärende läggs till dagordningen:

- Fråga om valbarhet till Herbert Carlssons Hembygds- och fornminnesfonds styrelse vid avsägelse från uppdrag i bildningsnämnden.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om Marie Frosts (S) förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

Följande ärende läggs till dagordningen:

1. Fråga om valbarhet till Herbert Carlssons Hembygds- och fornminnesfonds styrelse vid avsägelse från uppdrag i bildningsnämnden.

BN § 76

Presentation av ny förvaltningschef

Sammanfattning

Annica Steneld, förvaltningschef, presenterar sig för nämnden och hälsas välkommen.

Informationen läggs till handlingarna.

BN § 77

Presentation av ny rektor vid Horsbyskolan F-3

Sammanfattning

Ann-Christin Larsson, rektor vid Horsbyskolan F-3, presenterar sig för nämnden och hälsas välkommen.

Informationen läggs till handlingarna.

BN § 78

Information om byggprojektet vid Horsbyskolan

Sammanfattning

Ulf Wedin, projektledare vid tekniska förvaltningen, informerar nämnden om det pågående byggprojektet vid Horsbyskolan. Etapp 1 är med undantag av skolgården klar. Upphandling av etapp 2 (bland annat nytt kök och ny matsal) förbereds för närvarande och byggstart planeras till oktober eller november 2019. Projektet löper på enligt plan med undantag av en oförutsedd utgift på grund av flytt av en transformatorstation. Utgiften bedöms rymmas i projektets budget.

Informationen läggs till handlingarna.

BN § 79

Information om Elevhälsans medicinska insats (EMI)

Sammanfattning

Annika Berg Davidsson, medicinskt ledningsansvarig tillika skolsköterska, informerar nämnden om Elevhälsans medicinska insats. Organisationen består av en verksamhetschef, medicinskt ledningsansvarig, skolsköterskor och skolläkare. Bildningsnämnden ansvarar för verksamheten i egenskap av vårdgivare. Elevhälsan är skyldig enligt patientsäkerhetslagen att årligen ta fram en patientsäkerhetsberättelse.

Informationen läggs till handlingarna.

BN § 80

DNR UN 122/2019

Godkännande av Patientsäkerhetsberättelse 2018

Sammanfattning

I Herrljunga kommun är bildningsnämnden vårdgivare för Elevhälsans medicinska insatser och ansvarar för patientsäkra hälso- och sjukvårdsinsatser. Verksamheten bedrivs av skolsköterskor och skolläkare. Den medicinska delen i Elevhälsan är en egen verksamhetsgren inom Elevhälsan. För att nå målet med att bedriva en patientsäker medicinsk insats i Elevhälsan behöver arbetet bygga på förebyggande insatser och aktivt arbete med bland annat risk- och händelseanalys.

Patientsäkerhetsberättelsen 2018 kan sammanfattas i följande punkter:

- Inga klagomål eller synpunkter på de medicinska insatserna har inkommit eller behövt utredas 2018.
- Inga avvikelser eller händelser har identifierats i verksamheten under 2018.
- Skolläkaravtalet går ut vid årsskiftet 2019/2020 varför en ny upphandling är inledd.
- Ny riktlinje för dokument- och arkiveringsplan beslutades av bildningsnämnden och en arkiveringsmodul, för mellanlagring i väntan på e-arkiv, i journalprogrammet PMO har börjat användas.
- Under 2018 har det, framför allt på de mindre enheterna Eggvena och Od, framkommit brister i skolsköterskornas anvisade lokaler. Vid uteblivna åtgärder kommer avvikelshantering i verksamheten bli nödvändig då det finns risk att patientsäkra och sekretesskyddade undersökningar och samtal inte kan genomföras.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-05-10

Patientsäkerhetsberättelse 2018

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Patientsäkerhetsberättelse 2018 godkänns.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Patientsäkerhetsberättelse 2018 godkänns.

BN § 81

DNR UN 15/2019

Månadsuppföljning per 2019-04-30 (tertiäl 1)

Sammanfattning

Tabellen visar bildningsnämndens ekonomi per den 2019-04-30. Hela bildningsnämnden redovisar ett överskott jämfört med budget med 4 145 tkr för perioden. Helårsprognosen för bildningsnämnden är ett överskott om 1 895 tkr jämfört med budget.

Ansvar	Ack Budget	Ack Utfall	Ack Diff	År Budget	År Prognos	År Diff Helår
300 Nämnd	153	202	-49	459	509	-50
Summa Nämnd	153	202	-49	459	509	-50
310 Förvaltningsledning	5 523	3 169	2 354	16 134	16 034	100
311 Elevhälsa	2 110	2 142	-32	6 039	6 039	0
312 Modersmål	373	286	87	1 065	1 065	0
Summa Förvaltning	8 006	5 597	2 409	23 238	23 138	100
320 Förskola gemensamt	-2 018	-2 386	368	-6 055	-6 230	175
321 Innerby Förskola	9 324	8 856	468	26 975	26 575	400
322 Ytterby Förskola	4 938	4 829	109	14 229	14 029	200
323 Molla/Mörlanda Förskola	3 840	3 676	164	11 103	10 003	1 100
324 Kooperativ Förskola	2 127	2 151	-24	6 383	6 383	0
326 Pedagogisk omsorg	653	512	140	1 958	1 958	0
Summa Förskola	18 864	17 638	1 225	54 592	52 717	1 875
330 Fritidshem gemensamt	-1 010	-1 406	396	-3 031	-3 331	300
332 Fritidshem Horsby F-3	2 762	2 944	-182	8 006	8 656	-650
333 Fritidshem Horsby 4-6	612	640	-28	1 785	1 685	100
334 Fritidshem Mörlanda	1 454	1 326	128	4 300	4 100	200
335 Fritidshem 4skolan	2 299	2 429	-130	6 675	6 975	-300
Summa Fritidshem	6 117	5 934	183	17 735	18 085	-350
340 Grundskolan gemensamt	2 611	3 075	-465	7 833	7 833	0
341 Grundskola Altorp	9 423	8 863	560	25 979	25 979	0
342 Grundskola Horsby F-3	4 760	4 599	161	12 732	12 582	150
343 Grundskola Horsby 4-6	3 679	3 686	-7	9 935	9 684	250
344 Grundskola Molla/Mörlanda	5 070	4 963	108	13 824	13 674	150
345 Grundskola 4skolan	6 076	5 719	357	16 367	15 897	470
Summa Grundskola	31 618	30 905	713	86 671	85 650	1 020
350 Grundsärskolan	1 836	1 843	-6	5 236	5 236	0
Summa Grundsärskola	1 836	1 843	-6	5 236	5 236	0
360 Gymnasieskolan Kunskapskällan	10 116	10 398	-282	28 034	28 634	-600
361 Gymnasieskolan interkommunalt	3 155	3 897	-741	9 467	9 667	-200
Summa Gymnasieskola	13 271	14 294	-1 023	37 501	38 301	-800
370 Gymnasiesärskola	1 382	914	468	4 145	4 145	0
Summa Gymnasiesärskola	1 382	914	468	4 145	4 145	0
380 Vuxenutbildning	1 803	1 774	30	5 411	5 411	0
Summa Vuxenutbildning	1 803	1 774	30	5 411	5 411	0
390 Bibliotek	1 356	1 305	50	3 935	3 835	100
394 Musikskola	687	599	88	1 970	1 970	0
396 Fritidsgård	212	181	31	613	613	0
398 Allmän kulturverksamhet	87	60	26	260	260	0
Summa Kultur och Fritid	2 341	2 146	195	6 778	6 678	100
	85 392	81 247	4 145	241 765	239 870	1 895

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-05-21

Fortsättning BN § 81

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Månadsuppföljning per 2019-04-30 godkänns.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Månadsuppföljning per 2019-04-30 godkänns.

BN § 82

DNR UN 132/2019

Hantering av bildningsnämndens minskade kommunbidrag

Sammanfattning

Den 15 februari släppte SKL en prognos för skatteintäkter och generella statsbidrag och den senaste prognosen är oförändrad mot tidigare prognos. För hela kommunen finns en negativ differens mellan budgeterade intäkter för skatter och generella statsbidrag och prognosen om 3 610 tkr. Kommunfullmäktige beslutade därför att minska kommunbidraget med motsvarande 3 610 tkr, fördelat enligt följande:

- Kommunstyrelsen -217 tkr
- Bildningsnämnden -1 660 tkr
- Socialnämnden -1 372 tkr
- Tekniska nämnden -253 tkr
- Bygg och miljönämnden -108 tkr

Kommunfullmäktiges beslut innebär att bildningsnämndens kommunbidrag 2019 minskas från 241 765 tkr till 240 105 tkr. Förvaltningen bedömer att verksamheten ryms inom reviderad ram i enlighet med prognosen från tertiäl 1. Prognosen visar ett överskott på 1,895 mkr.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-05-23

Protokollsutdrag Kommunfullmäktige § 85/2019-05-14

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Minskningen av kommunbidraget hanteras inom bildningsnämndens befintliga budget.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Minskningen av kommunbidraget hanteras inom bildningsnämndens befintliga budget.

BN § 83

DNR UN 128/2019

Revidering av regler för skolskjuts

Sammanfattning

Bildningsnämndens regler för skolskjuts behöver revideras för att tydliggöra de bestämmelser som finns i skollagen (2010:800) samt förtydliga vilka bedömningsgrunder Herrljunga kommun tillämpar vid handläggning av skolskjutsansökningar avseende elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola.

I revideringsförslaget har punkterna 4.5 Rätt till skolskjuts vid annan särskild omständighet, 4.7 Skolskjuts i mån av plats, 4.9 Sjuk/frånvaro, 6.1 Ansökan, 6.2 Vänte- och restider samt 6.4 Val av annan skola inom kommunen, lagts till.

Punkt 6.3 Skolkort har förtydligats och kostnaden för beställning av nytt kort höjs från 50 kr till 100 kr, vilket är kostnaden för kommunen att beställa ersättningskort.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-05-24

Förslag till reviderade regler för skolskjuts

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Revidering av bildningsnämndens regler för skolskjuts godkänns.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så ske

Bildningsnämndens beslut

1. Revidering av bildningsnämndens regler för skolskjuts godkänns (bilaga 1, BN § 83/2019-06-10).

BN § 84

DNR UN 123/2019

Remiss Kulturstrategi Västra Götaland – och regional kulturplan 2020-2023

Sammanfattning

Herrljunga kommun har av Västra Götalandsregionen fått möjlighet att svara på en remiss gällande Kulturstrategi Västra Götaland - och regional kulturplan 2020-2023. Bibliotekschefen i Herrljunga arbetar tillsammans med övriga bibliotekschefer i Sjuhärad på ett gemensamt remissvar i Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbunds namn varför bildningsförvaltningen anser att det inte är nödvändigt att förvaltningen författar ett eget remissvar. Herrljunga kommun har politisk representation i kommunalförbundet.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-05-22

Remiss Kulturstrategi Västra Götaland – och regional kulturplan 2020-2023

Remissversion Kulturstrategi Västra Götaland – och regional kulturplan 2020–2023

Bilaga 1 till Kulturstrategi och regional kulturplan: Kulturnämndens stöd och uppdrag

Remissversion Regional biblioteksplan 2020-2023

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Bildningsnämnden avstår från att svara på remissen.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Bildningsnämnden avstår från att svara på remissen.

Expedieras till:
För kännedom
till:

Västra Götalandsregionen, regionstyrelsen@vgregion.se

BN § 86

DNR UN 24/2019

Fastställande av läsårstider 2020/2021

Sammanfattning

Huvudmannen ska besluta om läsårstider för sin verksamhet (3 kap. 3 § skolförordningen). Ett förslag till läsårstider för läsåret 2020/2021 har tagits fram i samverkan mellan Sjuhäradskommunerna. Syftet med samverkan mellan kommunerna är att underlätta för elever i gymnasieskolan inom samverkansområdet. Lsåret 2020/2021 har 178 skoldagar.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-05-17

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Läsårstiderna för 2020/2021 fastställs enligt:
Hösttermin 2020-08-18 - 2020-12-18
Vårtermin 2021-01-11 - 2020-06-11

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Ordföranden föreslår att vårterminen ska pågå till och med 2021-06-11.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut med ordförandens ändringsförslag antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Läsårstiderna för 2020/2021 fastställs enligt:
Hösttermin 2020-08-18 - 2020-12-18
Vårtermin 2021-01-11 - 2021-06-11

För kännedom
till:

Tekniska förvaltningen

BN § 87

DNR UN 129/2019

Fastställande av timplaner för grundskolan

Sammanfattning

En stadiindelad timplan för grundskolan infördes den 1 juli 2018. Syftet var att öka likvärdigheten mellan skolorna/huvudmän. Bland annat underlättar det för elever att byta skola utan att riskera att de missar undervisningstimmar, eller ett helt ämne om skolan de byter till har påbörjat ämnet i en tidigare årskurs. För de elever som började årskurs 7, 8 eller 9 höstterminen 2018 ska den tidigare timplanen gälla hela högstadietiden ut.

Jämfört med den timplan som nämnden antog 2018-06-11 (Bildningsnämnden § 78) har 100 timmar undervisningstid i idrott och hälsa samt 105 timmar matematik tillkommit. Undervisningstiden i Elevens val har minskat med motsvarande timmar. Matematikutökning sker i högstadiet, medan utökningen i idrott och hälsa sker med 80 timmar i högstadiet och med 20 timmar i mellanstadiet. Förvaltningens förslag innebär att Elevens val tas bort helt för Altorpskolan och minskas med 20 timmar i mellanstadiet.

Då grundskolorna i Herrljunga kommun har en stor geografisk spridning har fördelningen av undervisningstiden anpassats till de lokala förutsättningarna vid varje skolenhet. Inom respektive stadium har rektorerna tagit fram förslag till timplan för varje skolenhet.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-05-17

Förslag till timplaner för grundskolan

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Timplaner för grundskolan fastställs att gälla 2019 och tills vidare.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Ordföranden föreslår att året korrigeras till 2019 i Hudene skolas, Ods skolas, Molla skolas och Mörlanda skolas respektive timplan.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut med ordförandens ändringsförslag antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Timplaner för grundskolan fastställs att gälla 2019 och tills vidare.

BN § 88

DNR UN 82/2019

Kvalitetsplan 2019-2022

Sammanfattning

Enligt skollagen ska huvudmän, förskole- och skolenheter systematiskt och kontinuerligt följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen. Herrljunga kommuns systematiska kvalitetsarbete tar sin utgångspunkt i de nationella målen och riktlinjerna och genomförs i enlighet med en kvalitetsplan.

Planen för det systematiska kvalitetsarbetet i kommunen syftar till att skapa kontinuitet kring vad som ska redovisas varje år. Den syftar också till att ge en tydlig struktur för kommunikation och dialog mellan olika nivåer, exempelvis mellan förskolechefer, rektorer, förvaltning och ansvariga politiker i bildningsnämnden.

Förvaltningens förslag innebär inte några större förändringar jämfört med den plan som bildningsnämnden antog 2015-03-02 (Bildningsnämnden § 28) och som reviderades 2018-08-27 (Bildningsnämnden § 97).

Förändringarna som är föreslagna är:

Tematiska rapporter för klagomålshantering och flerspråkighet tas bort. Uppföljningen sker istället i internkontrollplanen och verksamhetsuppföljningen. Inom förskolans blir ett av förskolans fördjupningsområde undervisning. Uppföljning av enkäter och kränkande behandling följs upp i en gemensam tematisk rapport kring värdegrund.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-05-22
Förslag till kvalitetsplan 2019-2022

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kvalitetsplan 2019-2022 antas att gälla från och med 2019-07-01 till och med 2022-06-30.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Kvalitetsplan 2019-2022 antas att gälla från och med 2019-07-01 till och med 2022-06-30

BN § 89

DNR UN 131/2019

Uppföljning enkäter förskola och fritidshem 2019

Sammanfattning

Under våren 2019 har en vårdnadshavarenkät i förskolan och fritidshemmet genomförts. Enkäten har tagit sin utgångspunkt i förskolans läroplan (Lpfö 98) och läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

Jämfört med föregående år har svarsfrekvensen inom förskolan ökat markant och inom fritidshemmet sjunkit betydande. Sammanfattningsvis skattas både förskolan och fritidshemmets verksamheter högt, där vårdnadshavarna har en väldigt hög tilltro till verksamheter. De bedömer även att deras barn är trygga i verksamheten.

Följande slutsatser och utvecklingsområden kan dras utifrån årets enkäter:

- Förskolan skattas högt hos vårdnadshavarna och insatserna bör framöver fokusera på att hålla i och stärka befintligt arbete.
- Förvaltningen bör på prov se över möjligheten att översätta enkäten till andra språk.
- Fritidshemmet bör arbeta med att höja svarsfrekvensen.
- Fritidshemmet bör fortsätta att arbeta med att säkerställa att barnen får möjlighet till lugn och ro under dagen och att kommunicera detta med vårdnadshavarna.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27

Kvalitetsrapport 2019 Vårdnadshavarenkät fritidshem och förskola, 2019-05-27

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Rapporten inklusive utvecklingsområden godkänns.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Rapporten inklusive utvecklingsområden godkänns.

BN § 90

DNR UN 116/2018

Revidering av Plan för introduktionsprogram

Sammanfattning

Varje huvudman är enligt skollagen (17 kap. § 7) skyldig att upprätta en plan för introduktionsprogrammet, vilken beskriver huvudmannens organisation av programmet.

Inför läsåret 2019-2020 har det genomfört en rad förändringar som påverkar planen. Förändringarna, som träder i kraft den 1 juli 2019, redovisas nedan.

- Preparandutbildningen ersätts av Programinriktat val enligt 17 kap. 16 § skollagen.
- Programinriktat individuellt val ersätts av Programinriktat val enligt 17 kap. 16 § skollagen.

Kunskapskällan kommer från och med läsåret 2019-2020 ha inriktningarna programinriktat val (IMV), språkintröduktion (IMS), yrkesintröduktion (IMY) och individuellt alternativ (IMA).

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-05-27

Plan för introduktionsprogram daterad 2019-05-27

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Revidering av Plan för introduktionsprogram godkänns.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Revidering av Plan för introduktionsprogram godkänns.

För kännedom
till:

Richard Edström, rektor vid Kunskapskällan

BN § 91

Bildningsförvaltningen informerar

Sammanfattning

Erik Thaning, utvecklingsledare, informerar nämnden om följande:

- Rekryteringsläget i förvaltningen. Ett antal rektorer har sagt upp sig och arbetet med att rekrytera ersättare pågår. Två av rekryteringarna är i slutskedet.
- Antagningsläget vid Kunskapskällan. Trots låga antagningssiffror kommer gymnasieskolan öka elevantalet eftersom den elevkull som tog studenten i juni 2019 var förhållandevis liten.

Informationen läggs till handlingarna.

BN § 92

Anmälan av delegeringsbeslut under tidsperioden 2019-05-08 - 2019-06-10

Följande delegeringsbeslut anmäldes vid sammanträdet.

<i>Nr</i>	<i>Delegeringsbeslut</i>	<i>DNR</i>
1	Delegeringsbeslut – Anmälnings- ärenden fattade under tidsperioden 2019-05-08 - 2019-06-10	Lista på delegeringsbeslut förvaras hos bildningsförvaltningen, kom- munhuset, Torget 1, Herrljunga.
2	Delegeringsbeslut – Anmälan, fattade under tidsperioden 2019-05-08 - 2019-06-10	Lista på delegeringsbeslut förvaras hos bildningsförvaltningen, kom- munhuset, Torget 1, Herrljunga.
3	Delegeringsbeslut – Anställning, fattade under tidsperioden 2019-05-08 - 2019-06-10	Lista på delegeringsbeslut förvaras hos bildningsförvaltningen, kom- munhuset, Torget 1, Herrljunga.

Bildningsnämndens beslut

1. Redovisningen av delegeringsbeslut godkänns.

BN § 93

Meddelanden

Följande meddelanden redovisades vid sammanträdet

<i>NR</i>	<i>Meddelandeförteckning</i>	<i>DNR</i>
1	KF § 85/2019-05-14 Prognos skatteintäkter och generella statsbidrag 2019	UN postlista 15/2019
2	KF § 88/2019-05-14 Avsägelse och fyllnadsval av ledamot i bildningsnämnden	UN postlista 16/2019

Bildningsnämndens beslut

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

BN § 94

Övrigt

Marie Frost (S) frågar om hon kan kvarstå som ersättare i Herbert Carlssons Hembygds- och fornminnesfonds styrelse efter att hon avsagt sig uppdraget som ledamot i bildningsnämnden.

Av fondens stadgar framgår inga valbarhetshinder för Marie Frost (S) varför hon kvarstår som ersättare.

Informationen läggs till handlingarna.

DIARIENUMMER: UN 128/2019

FASTSTÄLLD: 2011-12-12

VERSION: 3

SENAST REVIDERAD: 2019-06-10

GILTIG TILL: Tills vidare

DOKUMENTANSVAR: Handläggare

Regler

Skolskjutsregler

Bildningsnämnden, skolskjutsregler för förskoleklass, grundskola och gymnasieskola.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga

Innehåll

1 Bakgrund	2
2 Syfte.....	2
3 Allmänna bestämmelser och överklagan	2
4 Vem har rätt till skolskjuts.....	3
4.1 Rätt till skolskjuts med hänvisning till färdvägens längd	3
4.2 Trafiksäkerhet.....	3
4.3 Rätt till skolskjuts vid växelvis boende	4
4.4 Rätt till skolskjuts vid funktionsnedsättning/skada	4
4.5 Rätt till skolskjuts vid annan särskild omständighet.....	4
4.6 Kompisåkning i mån av plats	4
4.7 Skolskjuts i mån av plats	4
4.8 Målsmannaskjuts	5
4.9 Sjuk	5
4.10 Försäkring.....	5
5 Ansvar.....	5
5.1 Vårdnadshavare ansvarar för	5
5.2 Entreprenören ansvarar för	5
5.3 Skolan ansvarar för.....	5
5.4 Ansvar för hållplatser	6
5.5 Ansvar för information och utbildning	6
6 Generella krav, ansökan och regler.....	6
6.1 Ansökan.....	6
6.2 Vänte- och restider	6
6.3 Skolkort	6
6.4 Val av annan skola inom kommunen	7
6.5 Fritidshem.....	7
6.6 Inställd skolskjuts	7
6.7 Vägstandard.....	7
6.8 Besiktning av skolvägar och hållplatser	7
6.9 Krav på fordon och förare	7
6.10 Olycka/ tillbud.....	7
6.11 Klagomålsrutiner	8
7 Gymnasieelever	8
7.1 Gymnasieelevers elevresor	8
7.2 Gymnasieelever och inackordering	8
8 Ordningsregler vid skolskjuts	9

1 Bakgrund

I enlighet med Skollagen (2010:800) har elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola med offentlig huvudman rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka.

2 Syfte

Syftet med regler för skolskjuts är dels att tydliggöra de bestämmelser som finns i Skollagen (2010:800) och dels med vilka bedömningsgrunder Herrljunga kommun berättigar elever skolskjuts.

3 Allmänna bestämmelser och överklagan

Begreppet skolskjuts omfattar elevers resor till och från förskoleklass, grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola. Skolskjuts omfattar inte resor till och från fritidsverksamhet. Eleven ska vara folkbokförd i Herrljunga kommun.

I Skollagen (2010:800) 10 kap 32 §, 11 kap 31 § och 18 kap 30 § står;

”Elever i grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, funktionsnedsättning hos en elev eller någon annan särskild omständighet”.

Elever inom gymnasieskolan har inte rätt till skolskjuts utan endast till bidrag till elevresor. I Herrljunga kommun ges bidraget i form av skolkort som kan användas på Västrafiks linjer. Skolkorten ombesörjs av Kunskapskällan. Vad som gäller för gymnasieelevers resor regleras i Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor och i Förordning (1991:1120) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor.

Rätt till skolskjuts gäller inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där Herrljunga kommun annars skulle ha placerat dem, eller som går i en annan kommuns grundskola med stöd av Skollagen 10 och 11 kap 32 § andra stycket. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.

Skollagen preciserar inte vad som menas med färdvägens längd, trafikförhållanden, funktionshinder hos en elev eller någon annan särskild omständighet. Förutom den vägledning som kan erhållas via rättsfall och domstolsutslag, är det kommunen som sätter dessa riktlinjer.

Av Skollagens 28 kap. 5 §, punkt 5 framgår att beslut om skolskjuts till placeringsskolan kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, det vill säga förvaltningsdomstol, kammarrätt, Högsta förvaltningsdomstolen.

Beslut om skolskjuts till självvald skola eller fristående skola kan överklagas genom laglighetsprövning enligt Kommunallagen (1991:900).

4 Vem har rätt till skolskjuts

4.1 Rätt till skolskjuts med hänvisning till färdvägens längd

Med elevens hem avses den adress där eleven är folkbokförd och med skolan avses den skola där Herrljunga kommun har valt att placera eleven. Inom stadsplanerat område eller inom område med byggnads- eller avstyckningsplan är eleven inte berättigad till skolskjuts.

Samtliga avstånd avser närmaste gång-, cykel- eller bilväg som är godkända ur trafiksäkerhetssynpunkt. Elev i förskoleklass och grundskola är berättigad till skolskjuts i anslutning till skolans ramtider om avståndet mellan hemmet och skolan överstiger:

- Elev i förskoleklass med en skolväg som överstiger	2 km
- Elev i årskurs 1-6 med en skolväg som överstiger	2 km
- Elev i årskurs 7-9 med en skolväg som överstiger	5 km

Undantag från ovanstående avstånd kan göras om trafiksäkerhetsskäl föreligger.

Skolskjutshållplatsen förläggs så att avståndet till hållplats inte överstiger:

- Elev i förskoleklass	2 km
- Elev i årskurs 1-6	2 km
- Elev i årskurs 7-9	2 km

Elev är skyldig att uppsöka anvisad skolskjutshållplats. Herrljunga kommun beslutar om vad som avses med lämplig skolskjutshållplats för på- och avstigning. Avstånd från hemmet till skolskjutshållplats ska normalt inte överstiga ovanstående gränser. Herrljunga kommun förbehåller sig rätten att bedöma avstånd från hem, skola och skolskjutshållplats.

Undantag från ovanstående avstånd kan göras för förskole- och grundskoleelever om trafiksäkerhetsskäl föreligger, bedömning görs i varje enskilt fall.

4.2 Trafiksäkerhet

Inom planlagt område på väg 1933 där hastigheten överstiger 50 km/h, samt utanför stadsplanerat område utmed följande större starkt trafikerade vägar ska inga elever i förskoleklass eller årskurs 1-9 gå eller cykla, då dessa bedöms som trafikfarliga:

Väg 181 Bråttensby – Herrljunga – Hudene – Skaraborgsgränsen

Väg 182 Grude – Annelund – Od

Väg 183 Molla – Vesene- Grude – Herrljunga

Väg 1848 Vesene – Annelund – Mjälldrunga

Väg 2516 Herrljunga – Vedum

Väg 1933/1929 Herrljunga – Hudene – Skölvene

Bildningsnämnden beslutar om vilka vägar som ska bedömas som trafikfarliga.

4.3 Rätt till skolskjuts vid växelvis boende

Vid önskemål om skolskjuts till olika adresser, exempelvis då vårdnadshavarna har separerat och har gemensam vårdnad och där barnet bor lika mycket hos båda vårdnadshavarna (så kallat växelvis boende), ska behovet av skolskjuts prövas från båda adresserna. Detta gäller oavsett om föräldrarna bor inom samma skolupptagningsområde, eller inom olika upptagningsområden inom Herrljunga kommun.

För skolskjuts vid växelvis boende ska vårdnadshavarna ansöka om det. Till ansökan ska vistelseschema hos respektive vårdnadshavare skickas med. För att vara berättigad till skolskjuts vid växelvis boende ska det växelvisa boendet vara ett fast arrangemang.

Det växelvisa boendet ska vara förordnat i dom eller genom undertecknad överenskommelse mellan vårdnadshavare.

Skolskjuts anordnas inte till förälder folkbokförd i annan kommun.

4.4 Rätt till skolskjuts vid funktionsnedsättning/skada

Behov av skolskjuts vid funktionsnedsättning ska styrkas med läkarintyg. För elever inom grundsärskolan och gymnasiesärskolan krävs inte läkarintyg.

Elev som behöver tillfällig taxi med anledning av skada som uppstått i eller utanför skolan och inte kan åka skolskjuts eller ta sig till skolan på annat sätt, ersätts direkt av det försäkringsbolag där samtliga elever är försäkrade av Herrljunga kommun.

Tillfällig taxi som ersätts av ett försäkringsbolag inräknas inte i Herrljunga kommuns skolskjutsverksamhet och det ligger på föräldrarna, att i samråd med försäkringsbolaget beställa och organisera taxiresorna.

4.5 Rätt till skolskjuts vid annan särskild omständighet

En elev kan ha behov av skolskjuts på grund av någon annan särskild omständighet än vad som angetts ovan. Även om avståndet mellan folkbokföringsadressen och skolan, trafikförhållandena, elevens ålder eller funktionsnedsättning inte berättigar till skolskjuts kan således någon annan omständighet finnas som motiverar att skolskjuts beviljas. Herrljunga kommun förbehåller sig rätten att ta beslut om skolskjuts vid annan särskild omständighet.

4.6 Kompisåkning i mån av plats

Kompisåkning i mån av plats är tillåtet under förutsättning att ledig plats finns i berörd skolbuss. Herrljunga kommun lämnar inga garantier för att kompisåkning kan ske. Vårdnadshavarna ansvarar för att kontakt tas med skolskjutsentreprenören och efter dennes godkännande får elev åka med kompis hem.

4.7 Skolskjuts i mån av plats

I Herrljunga kommun tillåts inte skjuts i mån av plats i övrigt. Skolskjuts är en resa mellan hemmet och skolan och anordnas för de elever som är skolskjutsberättigade. Herrljunga kommun vill vara försäkrade och ha kontroll över vilka elever som befinner sig på de fordon som används i skolskjutstrafiken.

4.8 Målsmannaskjuts

I de fall hämtning av enskild elev inte kan ordnas till en rimlig kostnad för elev i förskoleklass eller grundskola finns möjligheter för målsman att, mot ersättning motsvarande den kommunala bilersättningen, åta sig att svara för skjuts. För att vara berättigad denna ersättning ska beslut fattas av Herrljunga kommun.

4.9 Sjuk/frånvaro

Vårdnadshavarna meddelar i god tid skolskjutsentreprenören/beställningscentralen, vid taxiskjuts, om skolskjuts ställs in på grund av sjukdom eller annan frånvaro. Meddelandet ska göras minst en timme före aktuell hämtning.

4.10 Försäkring

Samtliga skolskjutselever är försäkrade genom fordonets försäkring samt genom kommunens olycksförsäkring.

5 Ansvar

Kommunen, Trafikverket, polis, transportör/entreprenör, vårdnadshavare och elever har alla del i ansvaret under resan mellan hemmet och skolan. Eftersom många parter berörs i skolskjutsverksamheten kan det vara svårt att dra några exakta gränser för var och ens ansvar. Allmänt gäller att vårdnadshavare förutsätts svara för att barnet/eleven förbereds och tränas på att klara sin skolväg på ett så säkert sätt som möjligt. Det kan innebära att barnet måste följas till skola eller skolskjutshållplats under så lång tid som behövs för att barnet ska klara att gå till skolan/skolskjutshållplatsen själv.

5.1 Vårdnadshavare ansvarar för

- elevens säkerhet mellan hemmet och skolskjutshållplatsen samt under den tid eleven uppehåller sig där
- att eleven kommer till skolskjutshållplatsen i god tid
- att elev som missat skolskjutsen transporteras till skolan
- att eleven går anvisad väg
- att eleven följer gällande ordningsregler
- eleven till dess att eleven kommer på bussen

5.2 Entreprenören ansvarar för

- elevens påstigning
- att angivna hållplatstider efterföljs
- att gällande ordningsregler och trafikbestämmelser följs
- eleven under transporten
- elevens avstigning
- att förare för arbetsgivare uppvisat godkänt utdrag ur belastningsregister (förskola/skola)
- att problem som uppstår under bussfärd hanteras och att berörda parter kontaktas

5.3 Skolan ansvarar för

- eleven när hon/han kommer till skolan
- eleven när hon/han väntar på fordonet hem

- att eleven kommer med fordonet hem
- att problem som uppstår under bussfärd hanteras och att berörda parter kontaktas

5.4 Ansvar för hållplatser

Bildningsnämnden ansvarar för att skolskjutshållplatsernas utformning är ändamålsenlig och trafiksäker. Hållplatser vid skolor bör anläggas i direkt anslutning till skolområdet. Backning får inte förekomma på skolgård eller i direkt anslutning till skolan. Fastighetsägaren ansvarar för skötsel av skolskjutshållplatsen om denna förläggs till tomtmark. Vaghållaren har ansvaret för skötsel av vägar och dess hållplatser.

5.5 Ansvar för information och utbildning

Entreprenörer och skolans personal ansvarar för att eleverna vid läsårets början får information om vilka regler som gäller för skolskjuts. Information omfattar trafiksäkerhets- och ordningsregler vid hållplats, vid på- och avstigning, under färden samt vid förflyttning till och från fordonet.

6 Generella krav, ansökan och regler

6.1 Ansökan

Ansökan om skolskjuts kan ske vid skolstart i förskoleklass eller när behov av skolskjuts finns. Ansökan kan göras under hela läsåret. Information kring tidtabeller, ansökningsblankett med mera angående ansökan kommuniceras via kommunens hemsida och Vklass.

6.2 Vänte- och restider

Skolskjuts anordnas i anslutning till skoldagens början och slut. För varje årskurs och skola upprättas ett ramschema och utifrån detta bestäms tiderna för skolskjuts.

Väntetid är den tid som räknas från skolskjutsens ankomst till skolan till lektionens början samt från lektionernas slut till avfärd från skolan. Väntetiderna avser skolans start- och sluttid och inte varje enskild elevs start- och sluttid. Herrljunga kommun eftersträvar att minimera väntetiderna.

Restiden är tiden från att bussen avgår från hållplatsen till att bussen ankommer till skolan. Det finns inte några riktvärden för restider. Herrljunga kommun eftersträvar att elevens restid i taxi/buss inte ska överstiga en timme per tillfälle.

6.3 Skolkort

Skolkort delas ut till elev som är berättigad till skolskjuts och som är hänvisad till att använda linjetrafiken. Skolkorten får användas under färd till och från skolan.

Skolkorten är personliga och eleven har ansvar för det. Skolkortet betraktas som värdehandling och ska därför hanteras på ett sådant sätt att det inte förkommer. Förlorat kort anmäls till skolans expedition för att spärras. Nytt kort beställs till en kostnad av 100 kr/ kort, vilket är självkostnadspris.

Elev som inte längre är berättigad till skolskjuts på grund av byte av adress, studieavbrott eller dylikt, är skyldig att lämna tillbaka skolkortet.

6.4 Val av annan skola inom kommunen

Rätt till skolskjuts gäller inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där Herrljunga kommun annars skulle ha placerat dem, eller som går i en annan kommuns grundskola med stöd av Skollagen 10 och 11 kap 32 § andra stycket. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.

Om Herrljunga kommun beslutar att en elev ska gå i en annan skola än i det placeringsområde som eleven tillhör, kan eleven beviljas rätt till skolskjuts.

6.5 Fritidshem

Skolskjuts anordnas i anslutning till skoldagens början och slut för respektive årskurs.

Skolskjuts gäller inte mellan hemmet och fritidshem.

6.6 Inställd skolskjuts

När en förare av skolskjutsfordon bedömer att transporten, på grund av väderlek, vägens skick eller av andra liknande skäl inte kan ske på ett trafiksäkert sätt ställs skolskjutsen in.

Skolskjutsentreprenören, gemensamt med handläggare och skolans personal informerar vårdnadshavare om inställd skolskjuts.

6.7 Vägstandard

Skolskjuts trafikerar vägar som är av godtagbar standard, så att normal hastighet och rimliga körtider kan hållas utan risk för elever och skador på skolskjutsfordon.

Om vägunderhållet är kraftigt eftersatt ställs skolskjuts in på den delsträckan, och ansvaret för skoltransporten på sträckan övergår till vårdnadshavare. Bristerna ska förtecknas i beslutet. Inställd transport återupptas inte förrän ny besiktning visat att bristerna är åtgärdade.

Skolskjutsen kan ställas in på väg eller del av väg under på förhand fastställd tidsperiod, t.ex. vintertid på grund av kända återkommande trafikproblem eller vid nedsatt framkomlighet på grund av väg- eller byggnadsarbeten. Ersättningsskjuts ordnas inte i dessa fall.

6.8 Besiktning av skolvägar och hållplatser

Besiktning av skolvägar och hållplatser avseende trafiksäkerheten ska göras varje år med utgångspunkt från förändringar i skolskjutsorganisationen.

6.9 Krav på fordon och förare

Krav på fordon och förare regleras i särskilt avtal mellan Herrljunga kommun och skolskjutsentreprenören.

6.10 Olycka/ tillbud

Kommunen ansvarar för att i samråd med skolskjutsentreprenörerna, upprätta regler och rutiner för vad som ska gälla vid olycka eller tillbud i samband med skolskjuts. Elever och vårdnadshavare ska

informeras om dessa. Vid större olycka eller katastrof gäller kommunens planer i enlighet med gällande lagar och förordningar.

6.11 Klagomålsrutiner

Blankett för klagomål enligt Skollagen 2010:800, 4 kap. 8§ på verksamhet inom förskola och skola finns att hämta på Herrljunga kommuns hemsida.

7 Gymnasieelever

7.1 Gymnasieelevers elevresor

Ersättning för elevresor utgår för elev som har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen när avståndet från bostaden till skolan är minst 6 km. Med bostad avses den adress där eleven är folkbokförd. Gymnasieelever har rätt till ersättning för resor mellan bostad och skola. Ersättning utgår huvudsakligen i form av resor med allmänna kommunikationer. För elev boende vid väg, som inte trafikeras av linjetrafik, anordnas ej kompletterande skjuts. För elever på Kunskapskällan ordnas kompletterande skjuts.

7.2 Gymnasieelever och inackordering

Hemkommunen ska lämna ekonomiskt stöd till elever i en gymnasieskola med offentlig huvudman som behöver inackordering på grund av skolgången. Inackorderingstillägg, avseende stöd för boende, fördyrat uppehälle och resor till och från hemmet, ska utgå med lägst 1/30 av basbeloppet för varje hel kalendermånad under vilken eleven bor inackorderad. Inackorderingstillägget utbetalas under nio månader/läsår.

8 Ordningsregler vid skolskjuts

Vårdnadshavare ska se till att elever följer gällande ordningsregler som gäller vid skolskjuts och vid på- och avstigningsplats. Uppstår problem har skola, trafikföretag, förare, vårdnadshavare ett gemensamt ansvar för att reda ut ordningsproblem i samband med skolskjutsning.

Vid hållplats

- Det är viktigt med tanke på säkerheten att ditt barn kommer iväg i god tid till skolskjutsen.
- Tänk på att ert barn syns dåligt i mörker. Det är därför viktigt att göra det till en vana att använda ficklampa, reflexväst eller reflexer.
- Stå stilla på säkert avstånd från trafiken/vägen till dess att skolskjutsfordonet har stannat och öppnat dörrarna.

Påstigning

- Påstigning sker genom framdörren.
- Påstigning sker i turordning utan knuffar.
- Visa hänsyn och hjälp de yngre eleverna! Släpp gärna på dem först.

Ombord

- Spring eller klättra ej omkring i bussen.
- Inget bråk och skrik i bussen. Chauffören ska koncentrera sig på körningen.
- Placera bagage under säte.
- Sitt en på varje säte.
- Använd säkerhetsbälte. Det förutsätts att du som är förälder delar ansvaret med chauffören, och påverkar ditt barn att använda säkerhetsbälte.
- Förtäring av mat och dryck bör undvikas i skolskjutsfordonet.
- Prata med föraren om du har några frågor.

Avstigning

- Sitt kvar på din plats till dess att bussen har kommit fram till hållplatsen.
- Avstigning ska normalt ske genom framdörren.
- Ta det lugnt och knuffas inte vid avstigning.
- Visa hänsyn och hjälp de yngre eleverna.
- Var extra försiktig om du ska korsa vägen eller gatan. Gör det först när bussen har åkt iväg och du har fri sikt åt båda håll.